

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

28. srpnja 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 26. stavak 1. – Europski uhidbeni nalog – Učinci predaje – Uračunavanje vremena zadržavanja u državi članici izvršenja – Pojam ‚zadržavanje‘ – Mjere ograničenja slobode koje nisu zatvaranje – Kućni pritvor uz nošenje elektroničke narukvice – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članci 6. i 49.“

U predmetu C-294/16 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi (Okružni sud u Łódžu – Łódź Centar, Poljska), odlukom od 24. svibnja 2016., koju je Sud zaprimio 25. svibnja 2016., u postupku

J. Z.

protiv

Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, C. Lycourgos (izvjestitelj), E. Juhász, C. Vajda i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 4. srpnja 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za poljsku vladu, B. Majczyna i J. Sawicka, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze i M. Hellmann, u svojstvu agenata,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, C. R. Brodie, u svojstvu agenta, uz asistenciju D. Blundella, *barrister*,
- za Europsku komisiju, M. Owsiany-Hornung i S. Grünheid, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. srpnja 2016.,

* Jezik postupka: poljski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 26. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između J. Z.-a i Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście (tužitelj okruga Łódź, Poljska), povodom zahtjeva dotičnog da mu se u ukupno trajanje kazne oduzimanja slobode koja mu je izrečena u Poljskoj uračuna vrijeme koje su u državi članici izvršenja europskog uhidbenog naloga, odnosno Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske, bili provedeni elektronički nadzor njegova mjesta boravka i kućni pritvor.

Pravni okvir

EKLJP

- 3 Članak 5. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), naslovljen „Pravo na slobodu i sigurnost”, u stavku 1. određuje da „[s]vatko ima pravo na slobodu i na osobnu sigurnost”.

Povelja

- 4 U skladu s člankom 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), pod naslovom „Pravo na slobodu i sigurnost”, „[s]vatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost”.
- 5 Članak 49. Povelje, naslovljen „Načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni”, u stavku 3. propisuje da „[s]trogost kazne ne smije biti nerazmjerna kaznenom djelu”.
- 6 Članak 52. Povelje, naslovljen „Opseg i tumačenje prava i načela”, u stavcima 3. i 7. propisuje:
„3. U onoj mjeri u kojoj ova Povelja sadrž[ava] prava koja odgovaraju pravima zajamčenima Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz spomenute Konvencije. Ova odredba ne sprječava pravo Unije da pruži širu zaštitu.

[...]

7. Sudovi Unije i država članica uzimaju u obzir objašnjenja sastavljena kao smjernice za tumačenje ove Povelje.”

Okvirna odluka 2002/584

- 7 U uvodnoj izjavi 12. Okvirne odluke 2002/584 propisano je da se njome poštuju temeljna prava i načela priznata u članku 6. UEU-a, koja se odražavaju i u Povelji, a posebno u njezinu poglavlju VI.

8 Na temelju članka 1. stavka 3. navedene okvirne odluke:

„Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

9 Članak 12. te okvirne odluke, pod naslovom „Zadržavanje osobe”, glasi:

„Ako je osoba uhićena na temelju europskog uhidbenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja odlučuje hoće li zadržati traženu osobu, u skladu s pravom države članice izvršenja. Uhićena osoba u svakom trenutku može biti privremeno puštena na slobodu u skladu s domaćim pravom države članice izvršenja, pod uvjetom da nadležno tijelo te države članice poduzme sve mjere koje smatra potrebnima kako bi spriječilo bijeg te osobe.”

10 U poglavlju 3. Okvirne odluke 2002/584, naslovljenom „Učinci predaje”, njezin članak 26., pod naslovom „Uračunavanje vremena zadržavanja u državi članici izvršenja”, propisuje:

„1. Država članica koja izdaje uhidbeni nalog oduzima ukupno vrijeme zadržavanja na temelju izvršenja europskog uhidbenog naloga od ukupnog vremena oduzimanja slobode koje mora biti izvršeno u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog na temelju zatvorske kazne ili mjere oduzimanja slobode.

2. U tu svrhu, sve informacije o trajanju zadržavanja tražene osobe na temelju europskog uhidbenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja ili središnje tijelo određeno u skladu s člankom 7. pružaju pravosudnom tijelu koje izdaje uhidbeni nalog u trenutku predaje osobe.”

Poljsko pravo

11 Članak 63. stavak 1. kodeksa karny (Kazneni zakon) od 6. lipnja 1997. (Dz. U. br. 88, poz. 553.) propisuje da se razdoblja stvarnog oduzimanja slobode uračunavaju u izrečenu kaznu zaokruživanjem na pune dane, pri čemu jedan dan stvarnog oduzimanja slobode odgovara jednom danu kazne oduzimanja slobode, dvama danima kazne ograničavanja slobode ili dvjema dnevnim novčanim kaznama. Dan u smislu tog članka 63. stavka 1. odgovara razdoblju od 24 sata počevši od stvarnog oduzimanja slobode.

12 Na temelju članka 607.f kodeksa postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku) od 6. lipnja 1997. (Dz. U. br. 89, poz. 555., u daljnjem tekstu: Zakon o kaznenom postupku), kojim se u poljski pravni poredak prenosi članak 26. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584, razdoblja stvarnog oduzimanja slobode u državi članici izvršenja naloga za uhićenje radi predaje uračunavaju se u izrečenu kaznu ili kaznu koja se izdržava.

Glavni postupak i prethodno pitanje

13 Presudom od 27. ožujka 2007. Sąd Rejonowy dla Łodzi –Śródmieścia w Łodzi (Okružni sud u Łódžu – Łódź Centar, Poljska) izrekao je J. Z.-u kaznu oduzimanja slobode u trajanju od tri godine i dva mjeseca.

14 Budući da je J. Z. izmaknuo poljskom pravosuđu, protiv njega je izdan europski uhidbeni nalog. Dana 18. lipnja 2014. J. Z.-a su uhitila nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine izvršavajući europski uhidbeni nalog te je bio zatvoren do 19. lipnja 2014. Odlukom od 25. lipnja 2015., navedeni sud uračunao je to razdoblje u kaznu oduzimanja slobode koju je J. Z. trebao izdržati u Poljskoj.

- 15 Od 19. lipnja 2014. do 14. svibnja 2015. godine J. Z., koji je pušten na slobodu uz plaćanje jamčevine u iznosu od 2000 funti (GBP), bio je podvrgnut obvezi zadržavanja na adresi koju je naveo između 22 sata i 7 sati ujutro, a ta je obveza bila popraćena elektroničkim nadzorom. Osim toga, J. Z. je imao obvezu javljati se policijskoj postaji, najprije svakog dana u tjednu, a potom, nakon tri mjeseca, tri puta tjedno, između 10 sati i podneva, nije smio zahtijevati izdavanje dokumenata koji bi mu omogućili putovanje u inozemstvo te je bio dužan neprestano imati uza sebe uključen i napunjen mobilni telefon. Te su se mjere primjenjivale do 14. svibnja 2015., kada je dotični predan poljskim nadležnim tijelima.
- 16 Pred sudom koji je uputio zahtjev J. Z. zahtijeva da se vrijeme koje je proveo u kućnom pritvoru u Ujedinjenoj Kraljevini i bio podvrgnut elektroničkom nadzoru uračuna u kaznu oduzimanja slobode koja mu je izrečena. Osobito ističe, na temelju članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, da se odluka koja se odnosi na uračunavanje sigurnosne mjere u izrečenu kaznu treba donijeti na temelju odredbi koje su na snazi u Ujedinjenoj Kraljevini, prema kojima sigurnosnu mjeru koja se sastoji od podvrgavanja dotične osobe elektroničkom nadzoru u trajanju od osam sati ili više dnevno, sukladno njegovu mišljenju, treba smatrati kaznom oduzimanja slobode.
- 17 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu navodi da je uračunavanje u izrečenu kaznu razdoblja kućnog pritvora provedenog uz elektronički nadzor mjesta boravka sukladno britanskom pravu moguće samo ako su razdoblja kućnog pritvora iznosila barem devet sati dnevno i ako se, načelno, uračunavanje odnosi na polovinu razdoblja primjene mjere, zaokruženo na puni dan.
- 18 Sud koji je uputio zahtjev ističe da je zbog naložene mu obveze da tijekom noći ostane kod kuće J. Z. izgubio posao, s obzirom na to da je taj posao bio privremen i da njegov poslodavac nije bio dužan prilagoditi radno vrijeme njegovoj raspoloživosti. Povrh toga, tijekom prva tri mjeseca kućnog pritvora J. Z. je imao obvezu javljanja policijskoj postaji udaljenoj otprilike 16 km od mjesta svojeg boravišta svaki dan u tjednu između 10 sati i podneva. Tek nakon što su protekla ta tri mjeseca, učestalost tih javljanja smanjena je na tri puta tjedno te je J. Z.-u omogućeno javljati se policijskoj postaji koja se nalazila bliže mjestu njegova boravišta. Tijekom tog razdoblja dotični nije mogao naći posao koji bi odgovarao njegovim mogućnostima u pogledu radnog vremena. On je stoga ostao kod kuće sa svojom djecom i samo je njegova supruga radila.
- 19 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je tumačenje pojma „zadržavanje” iz članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 ključno za pravilno tumačenje i primjenu nacionalnih odredbi na temelju kojih je moguće smanjiti trajanje kazni oduzimanja slobode, među kojima se nalazi članak 607.f Zakona o kaznenom postupku, koji je u poljsko zakonodavstvo uveden radi prenošenja Okvirne odluke 2002/584.
- 20 U tom pogledu, taj sud ističe da je tumačenje pojma „stvarno oduzimanje slobode” iz članka 607.f Zakona o kaznenom postupku izvor razmimoilaženja u sudskoj praksi i doktrini.
- 21 Sud koji je uputio zahtjev smatra, s obzirom na uvodnu izjavu 12. Okvirne odluke 2002/584 i članak 6. UEU-a, da se tumačenje članka 26. stavka 1. te okvirne odluke mora obaviti uzimajući u obzir članak 5. EKLJP-a te tumačenje tog članka kako ga je dao Europski sud za ljudska prava.
- 22 Iz toga proizlazi da nacionalni sud treba imati mogućnost ocijeniti je li u postupku koji se pred njim vodi na temelju svih mjera koje su primijenjene u odnosu na osuđenika i njihovo trajanje moguće smatrati da te mjere predstavljaju oduzimanje slobode te stoga na temelju svih relevantnih pravnih normi i nakon primjene načela usklađenog tumačenja, ovisno o slučaju, uračunati u trajanje izrečene kazne oduzimanja slobode razdoblje primjene spomenutih mjera.

- 23 Osim toga, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, prihvaćanje uskog tumačenja pojma „zadržavanje” ograničavanjem primjene članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 samo na klasične oblike oduzimanja slobode, poput zatvaranja ili pritvaranja, moglo bi dovesti do povrede načela proporcionalnosti, koje je propisano u članku 49. stavku 3. Povelje.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev ističe da je u predmetu u glavnom postupku riječ o više različitih sigurnosnih mjera koje se, promatrane zajedno, mogu smatrati oduzimanjem slobode. Primjena tih mjera tijekom više mjeseci mogla bi se u konačnici smatrati dodatnom kaznom izdržanom zbog istog kažnjivog djela poput onog za koje je osuđeniku već izrečena dugotrajna kazna oduzimanja slobode. U tom pogledu taj sud ističe da u vrijeme trajanja kućnog pritvora J. Z. nije mogao pronaći plaćen posao spojiv s vremenskim ograničenjima koja su mu naložena i da je njegova supruga snosila sav teret kućanskih troškova.
- 25 U tim je okolnostima Sąd Rejonowy dla Łodzi –Śródmieście w Łodzi (Okružni sud u Łódžu – Łódź Centar, Poljska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
- „Trebaju li članak 26. stavak 1. Okvirne odluke [2002/584] u vezi s člankom 6. stavcima 1. i 3. [UEU-a] kao i člankom 49. stavkom 3. [Povelje] tumačiti na način da pojam ‚zadržavanje’ uključuje i mjere države izvršenja koje se sastoje od elektroničkog nadzora mjesta boravka osobe obuhvaćene uhidbenim naglom, a u vezi s kućnim pritvorom?”

Hitni postupak

- 26 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku, predviđenom člankom 107. Poslovnika Suda.
- 27 U prilog tom zahtjevu, taj je sud istaknuo da se J. Z. nalazi u zatvoru te da kazna oduzimanja slobode koja mu je izrečena prestaje 9. ožujka 2017. Nadalje, taj sud smatra da, ako se pokaže nužnim u tu kaznu oduzimanja slobode uračunati ukupno razdoblje kućnog pritvora uz elektronički nadzor, odnosno od 19. lipnja 2014. do 14. svibnja 2015., dotičnog bi valjalo odmah otpustiti iz zatvora. Posljedično, taj sud smatra da datum eventualnog oslobođenja J. Z.-a izravno ovisi o datumu odlučivanja Suda o zahtjevu za prethodnu odluku koji mu je podnesen.
- 28 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke 2002/584, koja pripada odredbama koje se nalaze pod glavom V. trećeg dijela UFEU-a, koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde. Stoga se o njemu može odlučivati u hitnom prethodnom postupku.
- 29 Kao drugo, glede kriterija hitnosti, u skladu sa sudskom praksom Suda, treba uzeti u obzir okolnost da je osobi na koju se odnosi glavni postupak trenutačno oduzeta sloboda te da njezino zadržavanje ovisi o rješenju spora u glavnom postupku (vidjeti u tom smislu presudu od 24. svibnja 2016., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, t. 22. i navedenu sudsku praksu). U predmetnom slučaju iz elemenata koje je podnio sud koji je uputio zahtjev i koji se navode u točki 27. ove presude proizlazi da je J. Z.-u trenutačno oduzeta sloboda i da nastavak njegova zadržavanja ovisi o odluci Suda, s obzirom na to da bi potvrđan odgovor Suda na postavljeno pitanje kao posljedicu mogao imati njegovo puštanje na slobodu bez odgode.
- 30 U tim okolnostima, četvrto vijeće Suda odlučilo je 6. lipnja 2016. na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku.

O prethodnom pitanju

- 31 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 26. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da je mjere poput kućnog pritvora u trajanju od devet sati tijekom noći, uz nadzor dotične osobe s pomoću elektroničke narukvice, obveze svakodnevnog javljanja ili javljanja nekoliko puta tjedno policijskoj postaji u određeno vrijeme i zabrane zahtijevanja izdavanja dokumenata koji omogućuju putovanje u inozemstvo moguće kvalificirati kao „zadržavanje” u smislu tog članka 26. stavka 1.
- 32 Najprije valja podsjetiti da iz obvezujućeg karaktera Okvirne odluke 2002/584 proizlazi obveza usklađenog tumačenja nacionalnog prava za pravosudno tijelo države članice izdavanja europskog uhidbenog naloga. Stoga to tijelo mora u najvećoj mogućoj mjeri tumačiti svoje nacionalno pravo sukladno sadržaju i cilju te okvirne odluke, kako bi se postigao rezultat koji se njome nastoji ostvariti (vidjeti u tom smislu presudu od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, t. 53. i 54. i navedenu sudsku praksu).
- 33 Doduše, ta je obveza usklađenog tumačenja ograničena općim pravnim načelima i ne može služiti kao temelj *contra legem* tumačenju nacionalnog prava. Međutim, činjenica je da načelo usklađenog tumačenja zahtijeva da nacionalni sudovi učine sve što je u njihovoj nadležnosti, uzimajući u obzir cjelokupno nacionalno pravo i primjenjujući metode tumačenja koje to pravo poznaje, da bi se zajamčila puna djelotvornost te okvirne odluke i da bi se došlo do rješenja koje je u skladu s ciljem koji se njome nastoji postići (vidjeti u tom smislu presudu od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, t. 55. i 56. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Na temelju članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, država članica koja izdaje uhidbeni nalog oduzima ukupno vrijeme zadržavanja na temelju izvršenja europskog uhidbenog naloga od ukupnog vremena oduzimanja slobode koje mora biti izvršeno u toj državi članici na temelju zatvorske kazne ili mjere oduzimanja slobode.
- 35 Prema ustaljenoj praksi Suda, iz zahtjeva za ujednačenu primjenu prava Unije kao i načela jednakosti proizlazi da pojmovi iz odredbe prava Unije koja ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja svojeg smisla i dosega trebaju u cijeloj Europskoj uniji imati autonomno i ujednačeno tumačenje (vidjeti u tom smislu presude od 17. srpnja 2008., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, t. 42. kao i od 24. svibnja 2016., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, t. 28.).
- 36 Navedena odredba ne sadržava nikakvo upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja svojeg smisla i dosega.
- 37 Stoga valja utvrditi da je pojam „zadržavanje” iz članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 autonoman pojam prava Unije koji treba tumačiti autonomno i ujednačeno na cijelom njezinu području, uzimajući u obzir ne samo tekst te odredbe već i kontekst i ciljeve propisa kojeg je ona dio (vidjeti u tom smislu presudu od 29. listopada 2015., Saudaço, C-174/14, EU:C:2015:733, t. 52.).
- 38 Kad je riječ, na prvome mjestu, o tekstu članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, valja podsjetiti da formulacija korištena u jednoj od jezičnih verzija neke odredbe prava Unije ne može služiti kao jedini temelj za tumačenje te odredbe ili imati prednost u odnosu na ostale jezične verzije. Naime, odredbe prava Unije moraju se tumačiti i primjenjivati ujednačeno s obzirom na verzije sastavljene na svim jezicima Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 29. travnja 2015., Léger, C-528/13, EU:C:2015:288, t. 35.).
- 39 U tom pogledu valja istaknuti da postoje razlike između različitih jezičnih verzija članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584. Naime, primjera radi, dok verzije na njemačkom, grčkom i francuskom jeziku koriste pojmove „Freiheitsentzugs”, „στέρση της ελευθερίας” i „privation de liberté” radi navođenja tretmana kojem će dotična osoba biti podvrgnuta u državi članici izdavanja naloga i

pojmove „Haft”, „κράτηση” i „détention”, koji se odnose na razdoblje koje treba uračunati u izrečenu kaznu, verzije na engleskom i poljskom jeziku u spomenutom članku 26. stavku 1. koriste samo pojam „detention” i „zatrzymania”. Nasuprot tomu, u verziji te odredbe na nizozemskom jeziku koristi se samo riječ „vrijheidsbeneming”, koja odgovara pojmu „oduzimanje slobode”.

- 40 U tom pogledu potrebno je istaknuti, s jedne strane, da se pojmovi „zadržavanje” i „oduzimanje slobode” naizmjenično koriste u različitim jezičnim verzijama članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 i, s druge strane, da su to slični pojmovi, čiji uobičajeni smisao upućuje na situaciju pritvaranja ili zatvaranja, a ne na obično ograničenje slobode kretanja.
- 41 Što se tiče, na drugome mjestu, konteksta u kojem se nalazi članak 26. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584, valja istaknuti da je člankom 12. te odluke propisano da, ako je osoba uhićena na temelju europskog uhidbenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja odlučuje hoće li zadržati traženu osobu, u skladu s pravom države članice izvršenja, uz navod da se u svakom trenutku i sukladno tom istom pravu može odlučiti o privremenom puštanju dotične osobe na slobodu, pod uvjetom da nadležno tijelo te države članice poduzme sve mjere koje smatra potrebnima kako bi spriječilo njezin bijeg. Ta odredba, dakle, propisuje da postoji alternativa „zadržavanju”, odnosno privremeno puštanje na slobodu uz mjere kojima se sprečava bijeg dotične osobe.
- 42 Kad je riječ, na trećemu mjestu, o cilju iz članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, potrebno je istaknuti, kao što je to u bitnome naveo nezavisni odvjetnik u točki 60. svojeg mišljenja, da se obvezom oduzimanja ukupnog vremena zadržavanja na temelju izvršenja europskog uhidbenog naloga od ukupnog vremena oduzimanja slobode koje dotična osoba mora izdržati u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog, propisanom tim člankom, nastoji konkretizirati opći cilj poštovanja temeljnih prava, kako je propisano u uvodnoj izjavi 12. Okvirne odluke 2002/584 i navedeno u članku 1. stavku 3. te odluke, uz očuvanje prava na slobodu dotične osobe, propisano člankom 6. Povelje, te korisnog učinka načela proporcionalnosti u primjeni kazni u smislu članka 49. stavka 3. Povelje.
- 43 Naime, time što nalaže uzimanje u obzir ukupnog vremena zadržavanja osuđenika u državi članici izvršenja naloga, člankom 26. stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584 jamči se da dotična osoba u konačnici neće biti zadržavana – kako u državi članici izvršenja tako i u državi članici koja izdaje europski uhidbeni nalog – u ukupnom trajanju koje premašuje trajanje kazne oduzimanja slobode koja joj je bila izrečena u državi članici koja izdaje nalog.
- 44 U tom pogledu, kao što su to istaknule poljska vlada i Europska komisija u svojim pisanim očitovanjima i na raspravi, učinak oduzimanja slobode, koji je konstitutivni element zadržavanja, mogu imati kako pritvaranje tako i, u iznimnim slučajevima, druge mjere koje su, iako ne predstavljaju zatvaranje u užem smislu, ipak u tolikoj mjeri ograničavajuće da ih treba smatrati zatvaranjem. To bi bio slučaj kad je riječ o mjerama koje su, zbog svoje vrste, trajanja, učinaka i načina izvršenja, tako teške da lišavaju dotičnu osobu slobode na način koji se može usporediti sa zatvaranjem.
- 45 Proizlazi da članak 26. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 ne treba tumačiti na način da se ograničava na nalaganje državi članici izdavateljici europskog uhidbenog naloga da uračuna samo razdoblja zatvaranja u državi članici izvršenja naloga, isključujući razdoblja u kojima su primijenjene druge mjere koje uključuju oduzimanje slobode s učincima koji su slični onima zatvaranja.
- 46 Stoga iz teksta, konteksta i cilja članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da pojam „zadržavanje” u smislu te odredbe ne predstavlja mjeru ograničenja slobode, nego mjeru oduzimanja slobode, koja ne mora nužno imati oblik zatvaranja.
- 47 Uzimajući u obzir prethodno navedena razmatranja i osobito razliku koju treba uspostaviti između mjera ograničenja slobode, s jedne strane, i mjera oduzimanja slobode, s druge strane, pojam „zadržavanje” u smislu članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da se,

osim na zatvaranje, odnosi i na svaku drugu mjeru ili skupinu mjera naloženih dotičnoj osobi koje zbog svoje vrste, trajanja, učinaka i načina izvršenja lišavaju dotičnu osobu slobode na način koji se može usporediti sa zatvaranjem.

- 48 U tom smislu treba podsjetiti da to tumačenje potkrepljuje sudska praksa Europskog suda za ljudska prava koja se odnosi na pojam „pravo na slobodu” iz članka 5. stavka 1. EKLJP-a, koji odgovara članku 6. Povelje.
- 49 U tom kontekstu valja podsjetiti da članak 52. stavak 3. Povelje propisuje da su, u onoj mjeri u kojoj ona sadržava prava koja odgovaraju pravima zajamčenima EKLJP-om, značenje i opseg primjene tih prava jednaki onima iz spomenute Konvencije.
- 50 U tom pogledu, iz objašnjenja koja se odnose na navedeni članak 52. stavak 3., a koja, sukladno članku 6. stavku 1. trećem podstavku UEU-a i članku 52. stavku 7. Povelje, treba uzeti u obzir pri njegovu tumačenju (vidjeti u tom smislu presude od 26. veljače 2013., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, t. 20. i od 27. svibnja 2014., Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, t. 54.), proizlazi da se člankom 52. stavkom 3. Povelje nastoji osigurati nužna koherentnost između prava sadržanih u Povelji i odgovarajućih prava zajamčenih EKLJP-om, a da to ne ugrožava autonomnost prava Unije i Suda Europske unije (vidjeti u tom smislu presudu od 15. veljače 2016., N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, t. 47.).
- 51 Europski sud za ljudska prava smatra da se „pravo na slobodu” iz članka 5. stavka 1. EKLJP-a ne odnosi na obična ograničenja slobode kretanja, s obzirom na to da su tim člankom obuhvaćene samo mjere oduzimanja slobode. Radi utvrđivanja je li pojedincu „oduzeta sloboda” u smislu članka 5. EKLJP-a, Europski sud za ljudska prava presudio je da valja poći od njegove konkretne situacije i uzeti u obzir skup kriterija poput vrste, trajanja, učinaka i načina izvršenja predmetne mjere (vidjeti u tom smislu presude ESLJP-a od 6. studenoga 1980., Guzzardi protiv Italije, CE:ECHR:1980:1106JUD000736776, stavak 92. i od 5. srpnja 2016., Buzadji protiv Republike Moldove, CE:ECHR:2016:0705JUD002375507, stavak 103.).
- 52 U tom je pogledu Europski sud za ljudska prava u svojoj presudi od 20. travnja 2010., Villa protiv Italije (CE:ECHR:2010:0420JUD001967506, stavci 43. i 44.) utvrdio da mjere kojima se dotična osoba obvezuje javljati jednom mjesečno policijskom tijelu zaduženom za nadzor, ostati u kontaktu s psihijatrijskim centrom odnosno bolnice, prebivati na određenom mjestu, ne udaljavati se iz općine u kojoj ima boravište te ostati kod kuće između 22 sata i 7 sati ne predstavljaju oduzimanje slobode u smislu članka 5. stavka 1. EKLJP-a.
- 53 Prilikom primjene članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 sudsko tijelo države članice koja izdaje europski uhidbeni nalog mora ispitati treba li mjere poduzete u odnosu na dotičnu osobu u državi članici izvršenja smatrati oduzimanjem slobode, kako je navedeno u točki 47. ove presude, i predstavljaju li stoga zadržavanje u smislu spomenutog članka 26. stavka 1. Ako u okviru tog ispitivanja to sudsko tijelo zaključi da je tako, navedeni članak 26. stavak 1. nalaže da se od vremena oduzimanja slobode toj osobi u državi članici izdateljci europskog uhidbenog naloga oduzme ukupno vrijeme u kojem su te mjere bile primijenjene.
- 54 U tom pogledu treba istaknuti da, iako mjere poput kućnog pritvora u trajanju od devet sati tijekom noći, uz nadzor dotične osobe s pomoću elektroničke narukvice, obvezu svakodnevnog javljanja ili javljanja nekoliko puta tjedno policijskoj postaji u određeno vrijeme i zabranu zahtijevanja izdavanja dokumenata koji omogućuju putovanje u inozemstvo doista ograničavaju slobodu kretanja dotične osobe, one načelno ipak nisu toliko ograničavajuće da bi imale učinak oduzimanja slobode i da bi se stoga kvalificirale kao „zadržavanje” u smislu članka 26. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.

- 55 Međutim, budući da je spomenuti članak 26. stavak 1. ograničen na nalažanje minimalne razine zaštite temeljnih prava osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog, ne treba ga tumačiti, kao što to ističe nezavisni odvjetnik u točki 72. svojeg mišljenja, tako da mu se protivi to da samo na temelju nacionalnog prava sudsko tijelo države članice izdateljice tog naloga može oduzeti od ukupnog trajanja oduzimanja slobode toj osobi u toj državi članici ukupno razdoblje ili dio razdoblja u kojem je ta osoba u državi članici izvršenja bila predmet mjera koje ne podrazumijevaju oduzimanje slobode nego njezino ograničavanje.
- 56 Konačno, treba podsjetiti da pri ispitivanju koje se spominje u točki 53. ove presude sudsko tijelo države članice izdateljice europskog uhidbenog naloga može, na temelju članka 26. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584, zahtijevati od nadležnog tijela države članice izvršenja naloga sve informacije čije dostavljanje ocijeni kao nužno.
- 57 Iz svih navedenih razmatranja proizlazi da na prethodno pitanje valja odgovoriti da članak 26. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da mjere poput kućnog pritvora u trajanju od devet sati tijekom noći, uz nadzor dotične osobe s pomoću elektroničke narukvice, obvezu svakodnevnog javljanja ili javljanja nekoliko puta tjedno policijskoj postaji u određeno vrijeme i zabranu zahtijevanja izdavanja dokumenata koji omogućuju putovanje u inozemstvo, s obzirom na vrstu, trajanje, učinke i načine izvršenja svih tih mjera, načelno nisu toliko ograničavajuće da bi imale učinak oduzimanja slobode koji se može usporediti s učinkom zatvaranja i da bi se stoga kvalificirale kao „zadržavanje” u smislu te odredbe, što, međutim, treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Troškovi

- 58 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 26. stavak 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da mjere poput kućnog pritvora u trajanju od devet sati tijekom noći, uz nadzor dotične osobe s pomoću elektroničke narukvice, obvezu svakodnevnog javljanja ili javljanja nekoliko puta tjedno policijskoj postaji u određeno vrijeme i zabranu zahtijevanja izdavanja dokumenata koji omogućuju putovanje u inozemstvo, s obzirom na vrstu, trajanje, učinke i načine izvršenja svih tih mjera, načelno nisu toliko ograničavajuće da bi imale učinak oduzimanja slobode koji se može usporediti s učinkom zatvaranja i da bi se stoga kvalificirale kao „zadržavanje” u smislu te odredbe, što, međutim, treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Potpisi